

V Bruseli 28. mája 2021
(OR. en)

9163/21

ESPACE 60
RECH 271
COMPET 427
MI 396
IND 146
ENV 375
EU-GNSS 28
TRANS 333
TELECOM 226
ENER 238
EMPL 262
CSDP/PSDC 282
CFSP/PESC 520

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	28. mája 2021
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	8956/21
Predmet:	New Space pre všetkých – závery Rady (prijaté 28. 5. 2021)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady s názvom „New Space pre všetkých“, ktoré Rada prijala na svojom 3 797. zasadnutí 28. mája 2021.

Závery Rady „New Space pre všetkých“

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC

- Zmluvu o fungovaní Európskej únie, v ktorej sa ustanovuje právomoc EÚ v oblasti kozmického priestoru¹;
- závery Rady „Stratégia pre Európu v oblasti kozmického priestoru“ z 30. mája 2017, v ktorých Rada nabáda Komisiu a členské štáty, aby spolupracovali s príslušnými aktérmi s cieľom uľahčiť inováciu a rozvoj kozmických aplikácií, obchodných príležitostí, informačných aktivít, ako aj priemyselnej kapacity a to vrátane podnikov a iniciatív zameraných na nový kozmický priestor (New Space), MSP, začínajúcich a rozširujúcich sa podnikov;
- závery Rady „Kozmický priestor ako hybná sila“ z 28. mája 2019, potvrdené na deviatom zasadnutí Rady pre kozmický priestor, v ktorých Rada uznáva hlbokú transformáciu, akou prechádza globálne prostredie, pokiaľ ide o kozmický priestor, na ktorého rozvoj a formovanie začali pôsobiť noví aktéri, napríklad nové krajiny dobývajúce kozmický priestor a najmä nové súkromné subjekty;
- závery Rady o kozmických riešeniach pre udržateľnú Arktídu z 29. novembra 2019, v ktorých Rada uznáva, že príležitosti, aké ponúka tzv. New Space, môžu okrem iného podporiť poskytovanie nových služieb a riešení pre potreby Arktídy využívajúcich kozmický priestor;

¹ Najmä jej článok 4 ods. 3 a článok 189.

- závery Rady na tému „Vesmír pre udržateľnú Európu“ zo 4. júna 2020, v ktorých Rada uznáva vznik tzv. New Space, a vyzýva Komisiu, aby vypracovala hĺbkovú analýzu súčasného stavu a budúcich perspektív európskeho New Space a jeho prínosu pre európske hospodárstvo z hľadiska rozširovania existujúcich trhových kapacít, podpory MSP a startupov a podnecovania vzniku nových aktérov a nového vývoja;
- závery Rady „Usmernenia týkajúce sa európskeho príspevku k stanoveniu kľúčových zásad pre celosvetové vesmírne hospodárstvo“ z 11. novembra 2020, potvrdené na desiatom zasadnutí Rady pre kozmický priestor, v ktorých Rada zdôrazňuje význam inovačnej stratégie pre komerčný vesmír (tzv. New Space) so zameraním na zvýšenú komercializáciu, konkurencieschopnosť a efektívnosť a spoločné európske ciele v strednodobom a dlhodobom horizonte;
- závery Rady o obnove, ktorá urýchľuje prechod na dynamickejší, odolnejší a konkurencieschopnejší európsky priemysel zo 16. novembra 2020, v ktorých Rada zdôrazňuje, že EÚ by mala presadzovať ambicióznú a asertívnu európsku priemyselnú politiku s cieľom vytvoriť udržateľné, atraktívne a konkurencieschopné podnikateľské prostredie na uvoľnenie veľkého potenciálu účinkov presahovania posilnenej spolupráce do sietí prepojených podnikov v celej EÚ, čo zahŕňa identifikáciu a zmiernenie strategických závislostí a zvyšovanie odolnosti najcitlivejších priemyselných ekosystémov a konkrétnych oblastí, ako je vesmír;

I. Kontext a dynamika európskeho vesmírneho sektora

1. UVEDOMUJE SI, že vďaka prelomovým technológiám, novým spôsobom využívania existujúcich kapacít, komercializácii a demokratizácii vesmíru zažíva vesmírny sektor celosvetovo rýchlu transformáciu a expanziu a že sa z vesmíru stáva výnosný sektor s novými obchodnými modelmi u podnikov rozmanitej veľkosti;
2. UVEDOMUJE SI najnovšiu dynamiku smerujúcu ku konvergencii inštitucionálnych a súkromných trhov, ako aj rastúcu úlohu priemyslu. Výsledkom je, že vesmírny sektor sa otvára novým používateľom a aktérom, ktorí môžu prísť s inovatívnymi a cenovo dostupnejšími vesmírnymi produktmi a službami, a zároveň sa zvyšuje záujem o vesmír v krajinách, ktoré sa doteraz nepodieľali na vesmírnych aktivitách;
3. UZNÁVA, že vesmírny sektor vytvára a báda nové trhy v Európe a na svete, ktoré sa vynárajú vďaka vývoju nových technológií a trhových prístupov zameraných na nižšiu nákladovosť a vyššiu prispôsobivosť a pružnosť, pričom sa však zachováva kontinuita pozorovaní, ako aj kvalita a bezpečnosť pozemných technológií a kozmických systémov. Túto dynamiku podporuje spin-in inovácia, väčšia miera vzájomného obohacovania nevesmírnych sektorov a vesmírnych technológií a aplikácií a vznik nových aplikácií a služieb, ktoré ťažia okrem ďalších zložiek aj z rýchleho vývoja digitálnych technológií a integrácie systémov spracovania dát z otvorených dát systému Copernicus;
4. UPOZORŇUJE na význam vesmírnych technológií, dát a aplikácií pri hľadaní riešení v otázke zmeny klímy, pri dosahovaní cieľov stanovených v Parížskej dohode a cieľov Európskej zelenej dohody, ako aj so zreteľom na vývoj smerom k celostnému vnímaniu našej planéty, ktoré umožňuje lepšie pochopiť a doceniť jej komplexnú a systémovú povahu, ako aj prepojenosť životného prostredia a našich životných podmienok, zdravia a sociálno-ekonomického systému;

II. Európsky prístup k New Space

5. UVEDOMUJE SI, že rýchle a nepretržité zmeny si vyžadujú európsky prístup k New Space; VYZDVIHUJE potenciál New Space prispieť k celkovému plneniu cieľov Európskej únie vrátane zelenej a digitálnej transformácie a k posilneniu odolnosti Európy. New Space prispieva aj do iných oblastí verejnej politiky a ovplyvňuje európsku spoločnosť a hospodárstvo, reagujúc na potreby občanov;
6. UVEDOMUJE SI potrebu spoločného pohľadu na New Space, v ktorom sa odzrkadlí európsky kontext, kultúra a štruktúry. Európsky prístup k New Space by mal pokrývať celý vesmírny hodnotový reťazec, zahŕňajúci dodávateľský, sprostredkovateľský a odberateľský segment, a mať novú inovačnú a podnikateľskú perspektívu a rámcové podmienky, ktoré napomôžu vzniku nových európskych významných aktérov a budovaniu a vzájomnému prepájaniu vesmírnych ekosystémov v celej Európe tým, že obmedzia regulačné prekážky a prekážky pre vstup na trh, otvoria hodnotové reťazce, zmenia prístup k obstarávaniu a zvýšia súkromné investície;
7. UVEDOMUJE SI inovačnú schopnosť súkromného sektora, ktorý čoraz viac poháňajú súkromné investície, a hodnotu, akou môže prispieť k rozvoju európskeho vesmírneho sektora;
8. ZDÔRAZŇUJE, že jadrom New Space v Európe sú európske, národné a regionálne ekosystémy; UVEDOMUJE SI, že pokiaľ ide o odberateľský segment, je potrebný jednotný prístup, ktorý ho viac otvorí pre nových aktérov v oblasti vesmíru, a to MSP, stredne kapitalizované podniky, rozširujúce sa podniky (scaleupy) a startupy, či už v ich počiatočnej, alebo rastovej fáze, a zároveň je potrebné, aby sa podporilo podnikanie, budovanie kapacít a podporné opatrenia súvisiace s vesmírom vrátane možností financovania na podporu vesmírnych ekosystémov v celej Európe;

9. ZDÔRAZŇUJE význam základného a aplikovaného výskumu, vývoja a inovácie pre New Space, ktoré dopĺňajú tradičný vesmírny sektor, vrátane vysokovýkonnej výpočtovej techniky, umelej inteligencie (AI) a kvantových technológií, kombináciou rôznych technológií, pričom presadzujú nižšiu nákladovosť nových kozmických systémov vďaka miniaturizácii a väčšej všestranosti vesmírnych platforiem v záujme kvalitnejších, nákladovo efektívnych a bezpečných vesmírnych dát, informácií a služieb; a VYZDVIHUJE úlohu nových technológií a koncepčných prístupov okrem iného pre vesmírny výskum a využívanie vesmírnych zdrojov, ako aj z hľadiska opakovanej použiteľnosti vesmírnych platforiem;
10. UPOZORŇUJE, že je dôležité riešiť osobitné potreby aktérov v oblasti New Space, pokiaľ ide o prístup do vesmíru, v prípade potreby prostredníctvom adaptovaných a komplementárnych pozemných infraštruktúr;
11. VYZDVIHUJE úlohu EÚ a členských štátov v medzinárodnom, multilaterálnom kontexte a príspevok New Space k podpore vesmírnej diplomacie;
12. UPOZORŇUJE na hodnotu, akú vytvára New Space pre spoločnosť, hospodárstvo a životné prostredie, a na výhody, aké im prináša vesmír, keďže v oblasti telekomunikácií, navigácie a aplikácií pozorovania Zeme (EO) čoraz viac závisia od zariadení vo vesmíre, čo má dosah na udržateľnosť a zelenú a digitálnu transformáciu; a UPOZORŇUJE, že na to, aby sa dosiahli uvedené environmentálne, spoločenské a hospodárske prínosy, je potrebné, aby sa vesmírne aplikácie, služby a dáta využívali vo všetkých členských štátoch v čoraz užšej spolupráci s koncovými používateľmi, zainteresovanými stranami a v celom vesmírnom priemysle;

III. Programy a iniciatívy EÚ a ich podiel na posilnení New Space

13. ZDÔRAZŇUJE, že zložky aktuálneho vesmírneho programu Copernicus, EGNOS a Galileo prispievajú k New Space a zároveň z neho ťažia, pokiaľ ide o trhové využitie vesmírnych dát a signálov, ako aj informácií pri vývoji nových aplikácií, produktov a služieb;
UPOZORŇUJE na potenciál, aký má v tomto smere GOVSATCOM;
14. UVEDOMUJE SI možnosti, ktoré ponúkajú prevádzkové služby v oblasti získavania informácií o situácii v kozmickom priestore, pokiaľ ide o podporu bezpečných, chránených a udržateľných vesmírnych aktivít a ochranu európskej vesmírnej infraštruktúry vďaka modernizácii a ďalšiemu vývoju systému senzorov, katalógu vesmírnych objektov a služieb v súčasnosti poskytovaných cez EU-SST; UPOZORŇUJE, že je dôležité, aby sa pre Európu v budúcnosti vypracoval prístup k manažmentu vesmírnej prevádzky (STM) a smerodajné globálne normy;
15. VYZDVIHUJE význam tradičného a inovatívneho obstarávania v programoch EÚ s väčšou otvorenosťou a transparentnosťou politiky a postupov v celých dodávateľských reťazcoch nakloneného účasti startupov, scaleupov, iných MSP a stredne kapitalizovaných podnikov;
16. PRIPOMÍNA, že európska politika v oblasti kozmického priestoru sa vyvíja a že je dôležité usilovať sa o komplementárnosť a štruktúrovaný prístup, aby sa vytvorili synergie medzi členskými štátmi, Komisiou, EUSPA, ESA, inými poverenými subjektmi a zainteresovanými stranami na základe ich odborných znalostí, úloh a zodpovednosti, aby sa čo najlepšie splnil cieľ Vesmírneho programu EÚ v oblasti New Space;

17. UPOZORŇUJE, že je potrebné podporovať ďalšie synergie a komplementárnosť Vesmírneho programu Únie s inými programami EÚ, najmä výskum, technologický rozvoj a inováciu prostredníctvom programu Horizont Európa, programu Digitálna Európa (DEP), Európskeho obranného fondu, programu InvestEU, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a európskych štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu, aby sa využil pákový efekt investícií vo vesmírnom sektore vrátane ekosystému New Space, čím sa dosiahne maximálna efektívnosť vo využívaní verejných zdrojov, zvýši povedomie o možnostiach, ktoré tieto programy ponúkajú aktérom v oblasti New Space, a podporí konkurencieschopný a inovatívny európsky vesmírny sektor;
18. OPAKUJE, že je nevyhnutné, aby sa naďalej podporovalo rozvíjanie vyšších zručností, vzájomná výmena poznatkov a odborná príprava, aby sa v celej Európe dosiahli potrebné kompetencie, a to aj väčšou podporou krajín s novými vesmírnymi kapacitami a podporou rozmanitosti v tomto sektore, ako aj zvyšovaním záujmu mladých o štúdium vedy, techniky, inžinierstva a matematiky;

IV. Smerom k inovatívne, odolnému a konkurencieschopnému vesmírnemu sektoru Únie s cieľom využiť možnosti New Space

19. UPOZORŇUJE, že je kľúčové kombinovať prístup orientovaný na stranu ponuky a prístup riadený dopytom, aby sa podporilo vzájomné obohacovanie vesmírnych a nevesmírnych technológií, služieb a aplikácií prostredníctvom rôznych politík a sektorov, či už verejných, alebo súkromných, čím sa prístupom zameraným na používateľa podporí vytváranie hodnoty a trhové využitie v záujme bezpečnej digitalizácie a environmentálne udržateľných riešení;

20. UVEDOMUJE SI, že je dôležité, aby bola Európa v kontexte New Space konkurencieschopná, a že je potrebné podporovať súkromné investície a posilňovať trhovo orientované prístupy, aby sa posilnilo postavenie európskych vývojárov technológií, dodávateľov a poskytovateľov služieb a podporil vývoj inovatívnych a prelomových technológií a priemyselných kapacít; UPOZORŇUJE, že je dôležité, aby sa prostredníctvom technických predpisov, noriem, verejného obstarávania a finančných nástrojov dosiahla odolnosť európskych strategických vesmírnych hodnotových reťazcov;
21. UPOZORŇUJE, že je potrebné posilňovať európske prednosti, aby sa stal vesmírny sektor inovatívnejším, odolnejším a konkurencieschopnejším v oblastiach, ako sú kritické komponenty, bezpečná vesmírna prepojenosť, priemyselné aliancie v oblasti mikroelektroniky a suroviny;
22. BERIE NA VEDOMIE zámer Komisie, aby sa v prospech strategickej autonómie, pokiaľ ide o prístup k vesmíru, podporilo úsilie o vypracovanie spoločného plánu pre ďalšiu generáciu nosičov, vypúšťacích technológií a infraštruktúr v úzkej koordinácii a spolupráci s členskými štátmi a ESA a odvetviami a v súlade so zásadami otvorenej ekonomiky;
23. UPOZORŇUJE, že na to, aby sa podporilo podnikanie a uľahčila tvorba nových podnikateľských príležitostí, ako aj rast nových trhov a inovačných ekosystémov, je kľúčové vytvoriť priaznivé podmienky;
24. ZDÔRAZŇUJE, že súčasná politika voľného a otvoreného prístupu k dátam z pozorovania Zeme vedie k silnému dopytu po dátach a informáciách, zásadným spôsobom prispieva k efektívnosti európskeho vesmírneho ekosystému a umožňuje trhu vyvíjať odberateľské aplikácie pre široký okruh súkromných a inštitucionálnych odberateľov;

25. UVEDOMUJE SI nové možnosti, ktoré ponúka dostupnosť a prístupnosť dát s vysokým rozlíšením, so zreteľom na podporu konvergenzie pozorovania Zeme a umelej inteligencie, aby sa zlepšila schopnosť prinášať riešenia pre netechnických používateľov, čo sa priamo premieňa do výhod pre európskych občanov;
26. UPOZORŇUJE na úlohu vesmíru a vesmírnych dát a informácií ako hybnej sily rôznych politík EÚ a na ich prínos pre Európsku dátovú stratégiu a iniciatívy EÚ, ako je iniciatíva Destinácia Zem v spolupráci s ESA, ECMWF a EUMETSAT, pre spoločný dátový priestor Európskej zelenej dohody alebo zavedenie 5G či využívanie internetu vecí;
27. BERIE NA VEDOMIE zámer Komisie venovať sa vývoju kapacity bezpečnej vesmírnej konektivity popri existujúcich sieťach pozemnej a podmorskej konektivity;
28. PODČIARKUJE význam kybernetickej bezpečnosti pre pozemné i vesmírne systémy a operácie New Space; a UPOZORŇUJE na globálny trhový potenciál riešení v oblasti kybernetickej bezpečnosti, ktoré prinášajú príležitosti európskym podnikom vrátane startupov, MSP a stredne kapitalizovaných podnikov;
29. VYZDVIHUJE potrebu zaručiť, aby všetci aktéri v oblasti vesmíru vrátane aktérov v oblasti New Space využívali vesmír udržateľným spôsobom v súlade s príslušnými zmluvami, rezolúciami a Organizácie Spojených národov a s odporúčaniami a usmerneniami UNCOPUOS;

V. Financovanie a rast európskych vesmírnych podnikov

30. ZDÔRAZŇUJE, že pre celý ekosystém New Space sú dôležité investície rizikového kapitálu; a UVEDOMUJE SI, že je potrebné, aby sa na národnej a regionálnej úrovni vypracovali systémy a nástroje verejného financovania ako prostriedok na zníženie rizika investícií a na prilákanie súkromných investícií, ktorý má dopĺňať finančné nástroje ako kapitálové a dlhové financovanie pre startupy, scaleupy v počiatočných fázach a ďalšie MSP a stredne kapitalizované podniky v rastových fázach, s cieľom zvýšiť počet súkromných investorov v segmentoch vesmírnych trhov a rozsah investovaného súkromného kapitálu;
31. VÍTA iniciatívu CASSINI (Competitive Space Start-ups for INnovatIon, konkurencieschopné vesmírne startupy pre inováciu), ktorá disponuje vesmírnym fondom fondov EÚ vo výške 1 miliardy eur, plne využívajúcim InvestEU, s cieľom uľahčiť prístup k financovaniu, ako aj jeho úlohu pri rozširovaní počtu startupov v EÚ, budovaní podnikov založených na inovatívnych vesmírnych technológiách, službách a aplikáciách EÚ a urýchľovaní ich rastu a rozširovania;
32. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité nabádať verejné orgány k tomu, aby využívali verejné obstarávanie a obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím ako prostriedok na uľahčenie komercializácie a zaistenie trhového dopytu pre startupy, MSP a stredne kapitalizované podniky vo vesmírnom priemysle a digitálnych službách založených na vesmírnych dátach;

VI. Monitorovanie a hodnotenie

33. VYZÝVA Komisiu, aby podporila pravidelné hodnotenie vplyvu vesmírneho sektora na európske hospodárstvo, pri ktorom sa zohľadní vykonaná práca s osobitným zreteľom na oblasť New Space, ďalej aby vypracovala príslušnú metodiku, ktorá by ukázala, ako môže New Space priniesť osôb občanom a európskemu hospodárstvu, a aby pravidelne informovala Radu;

34. UPOZORŇUJE na dôležitosť hodnotenia environmentálnej stopy európskych vesmírnych technológií z hľadiska celkových nákladov (hospodárskych, environmentálnych, spoločenských) s cieľom zlepšiť environmentálne správanie európskeho vesmírneho sektora;
35. ZDÔRAZŇUJE, že pri hodnotení dosahu New Space na európske hospodárstvo by sa malo zohľadniť niekoľko faktorov vrátane počtu vytvorených pracovných miest, vývozu, výšky investícií, predaja a príjmov, aby sa skutočne zachytili trendy a vývoj New Space v Európe, pričom pozornosť by sa mala venovať aj spoločenským a environmentálnym výzvam a malo by sa poukázať na pridanú hodnotu vesmíru a jeho prínos pre blaho a odolnosť spoločnosti a občanov;

VII. Prioritné opatrenia

36. VYZÝVA Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi navrhla inovačnú stratégiu pre New Space, ktorá by obsahovala celý hodnotový reťazec a prístup k financovaniu, s cieľom zaručiť inovatívnosť a konkurencieschopnosť vesmírneho sektora Únie;
37. VYZÝVA Komisiu a EUSPA, aby prostredníctvom akčného plánu podporila využívanie vesmírnych služieb stimulovaním zavádzania vesmírnych riešení do širokého spektra politík EÚ a aby zvýšila konkurencieschopnosť odberateľského vesmírneho sektora tým, že uľahčí zoskupovanie odberateľských vesmírnych aplikácií a ich používateľov v celej Únii s osobitným zreteľom na budovanie kapacít v členských štátoch s novými vesmírnymi kapacitami, a v príslušných prípadoch zváži vypracovanie noriem a štandardov.